

Teories i pràctiques contemporànies en educació

Codi: 102011

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	FB	2	2
2500798 Educació Primària	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Josep-Lluís Rodríguez Bosch

Correu electrònic: JosepLluís.Rodriguez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

José Antonio Jordán Sierra

Isabel Alvarez Canovas

Alejandro Caravaca Hernández

Aida Urrea Monclus

Prerequisits

És recomanable revisar la **Filosofia** estudiada a l'etapa educativa de **Batxillerat**. En cas que l'admissió a la Universitat vingui per una altra via d'accés, diferent a l'anteriorment citada, també fóra bo poder estudiar una breu **Història de la Filosofia**.

Objectius

Es pretén introduir a l'alumnat en l'estudi de les principals teories educatives dins el món contemporani. Igualment, vol mostrar-se, també, l'evolució històrica d'aquestes teories i la seva posada en pràctica.

En el primer bloc, s'estudiarà: el significat i el sentit de l'educació, la relació entre l'educació i la cultura occidental i, per descomptat, el paper epistemològic de la pedagogia dins el conjunt de les ciències de l'educació. Endemés, es presentaran els principals models de les teories educatives i se'n farà una consideració crítica.

Quant al segon bloc, s'aprofundirà en: les institucions i moviments pedagògics, les pràctiques docents i el magisteri més rellevant per a l'hora present.

Aquesta assignatura complementa altres matèries com *Educació i contextos educatius*, *Societat, ciència i cultura* i *Comunicació i interacció educatives*.

Competències

Educació Infantil

- Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en Educació Infantil.
- Conèixer la legislació que regula les escoles infantils i la seva organització.
- Demostrar que comprèn la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació infantil i als seus professionals.
- Demostrar que coneix l'evolució de models de millora de la qualitat amb aplicació als centres educatius.
- Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.
- Participar en l'elaboració i seguiment de projectes educatius d'Educació Infantil en el marc de projectes de centre i en col·laboració amb el territori i amb altres professionals i agents socials.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Situar l'escola infantil en el sistema educatiu espanyol, en el context europeu i en l'internacional.
- Valorar la importància del treball en equip.
- Valorar la relació personal amb cada estudiant i la seva família com a factor de qualitat de l'educació.

Educació Primària

- Comprendre la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació primària i als seus professionals.
- Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu en el nostre país i els condicionants polítics i legislatius de l'activitat educativa.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Accedir a una informació bàsica i contextual de les principals aportacions pedagògiques teòriques i pràctiques que incideixen en la professió docent.
2. Analitzar críticament i autònomament les principals formulacions i pràctiques pedagògiques en l'actualitat tot sent capaç d'argumentar l'assumpció de criteris propis.
3. Analitzar, contextualment i pedagògicament, projectes educatius i informes d'avaluació nacionals i internacionals que versin sobre l'educació infantil i primària i que ajuden a prendre decisions en l'àmbit de la política educativa.
4. Aprofundir en el coneixement de determinats autors i moviments pedagògics que han tingut una especial rellevància en el pensament i la pràctica educativa en el nostre país.
5. Assumir que la diversitat i pluralitat d'idees, de pràctiques i d'institucions educatives constitueix un valor a defensar.
6. Comprendre els principals corrents del pensament contemporani d'influència educativa i la seva repercussió en les etapes educatives d'infantil i primària.
7. Comprendre l'evolució històrica dels principals corrents del pensament pedagògic a partir dels diversos contextos canviants que incideixen en la docència.
8. Conèixer i elaborar un pla de seguiment de projectes educatius d'Educació Infantil en el marc d'un centre que col·labori amb el territori i amb altres professionals i agents socials.
9. Identificar els principals canvis que en l'actualitat incideixen sobre la pràctica educativa i l'exercici professional docent.
10. Identificar i valorar algunes de les principals formulacions pedagògiques de l'actualitat i la seva repercussió pràctica en els centres.
11. Introduir-se en el coneixement dels principals moviments pedagògics internacionals i, especialment europeus, que han influït en la teoria i pràctiques pedagògiques contemporànies d'incidència en l'escola infantil i primària.
12. Observar i descriure les principals limitacions però també possibilitats dels actuals projectes i pràctiques educatives de diferents centres i professionals de la docència.
13. Utilitzar tècniques com el genograma, el fotograma, les fotografies familiars, els àlbums familiars per analitzar críticament les relacions familiars pròpies i alienes.

14. Utilitzar tècniques gràfiques per analitzar la legislació que regula les escoles infantils i la seva organització.
15. Valorar i respectar les diverses aportacions pedagògiques dels diferents moviments i autors de rellevància contemporània.

Continguts

- 1.- Aspectes generals de la Teoria de l'Educació.
- 2.- Autors clàssics de la Pedagogia Occidental.
- 3.- Corrents pedagògics vinculats amb metodologies educatives específiques.
- 4.- Temàtiques rellevants associades a la pràctica educativa en l'hora present.

Metodologia

Totes les tasques d'aquesta assignatura segueixen 3 parts: activitat autònoma, activitat presencial (Gran Grup i Seminaris) i activitat supervisada. Totes aquestes parts, bo i els canvis que puguin adequar-se, volen explicitar la perspectiva de gènere.

En relació amb la situació d'excepcionalitat provocada per l'actual pandèmia, cada quadrimestre tindrà una organització diferent.

A saber:

1r QUADRIMESTRE, modalitat de docència mixta (Seminaris: presencial; Gran Grup: virtual).

2n QUADRIMESTRE, modalitat de docència enterament presencial.

AVÍS:

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat presencial en Gran Grup	15	0,6	1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 15
Activitat presencial en Seminaris	30	1,2	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15
Tipus: Supervisades			
Activitat supervisada	30	1,2	1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 12
Tipus: Autònomes			
Activitat autònoma	75	3	1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 15

Avaluació

L'avaluació es realitzarà, durant tot el quadrimestre, a través de les activitats avaluadores que figuren en aquest apartat.

Per a superar l'assignatura, cal tenir una mitjana aritmètica mínima de 5. Una puntuació que sorgeix del càlcul entre les tres seccions. Ara bé, aquest càlcul -prèviament- requereix d'una nota mínima de 4 en l'exercici individual (el qual podrà ser, o no, un examen escrit). Si no és així, la matèria quedarà suspesa. No obstant això, existeix la possibilitat de recuperar l'assignatura, amb el benentès que es disposi d'una mitjana aritmètica mínima de 3.5, a través d'un nou exercici individual. En cas satisfactori, la nota màxima d'aquesta recuperació sols podrà ser un aprovat (5 a 6,9). Per últim, repetir l'assignatura suposa acceptar una única avaluació de síntesi final.

A continuació, i de manera provisional, s'esmenten les dates d'avaluació:

1/ Grau d'Educació Primària (1r quadrimestre)

Grup 31 Exercici individual (09/02/2021) // Recuperació (16/02/2021).

Grup 21 Exercici individual (28/01/2021) // Recuperació (04/02/2021).

Grup 71 Exercici individual (09/02/2021) // Recuperació (16/02/2021).

Grup 41 Exercicis individuals (03/12/2020 i 11/02/2021) // Recuperació (18/02/2021).

2/ Grau d'Educació Infantil (2n quadrimestre)

Grup 61 Exercici individual (28/06/2021) // Recuperació (05/07/2021).

Grup 62 Exercici individual (17/06/2021) // Recuperació (01/07/2021).

L'assistència és obligatòria amb un mínim del 80% de les sessions de classe.

Les qualificacions obtingudes en cadascuna de les activitats, en un màxim de 20/25 dies, es lliuraran a l'alumnat mitjançant la publicació dels resultats al Campus Virtual o a l'aula.

Igualment, també pren valor: la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació en totes les activitats (individuals i grupals). Endemés, cal expressar-se amb fluïdesa, correcció i mostrar domini en la comprensió dels textos acadèmics. En aquest sentit, una activitat pot ser retornada (no avaluada), o suspesa, si el professorat considera que no compleix aquest massiu. Al seu torn, cal escriure correctament les fonts, notes, citacions textuais i referències bibliogràfiques seguint la normativa APA.

Per últim, es recorda que no està permès copiar, ni plagiar, en la redacció de cap activitat (normativa aprovada per la *Comissió d'Ordenació Acadèmica de Graus i Màsters: Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació*, a 28 de maig de 2015; i modificat per la *Juntade Facultat*, a 6 d'abril de 2017). Per a més informació (http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html). Així doncs, qualsevol intent (s'usarà l'**URKUND** com a eina antiplagi) significarà suspendre l'assignatura. Unes actituds que no són compatibles amb el codi deontològic de la professió educativa. A saber: escolta activa, respecte, participació, cooperació, empatia, amabilitat, puntualitat, argumentació, ús adequat del telèfon mòbil i altres ginys tecnològics, etc.

AVÍS:

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació contínua a partir de les evidències en els treballs pràctics (1a part)	30%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
Avaluació contínua a partir de les evidències en els treballs pràctics (2a part)	20%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
Exercici individual	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 11

Bibliografia

- Arendt, H. (2009). *La condició humana*. Barcelona: Empúries.
- Bauman, Z. (2007). *Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*. Barcelona: Arcàdia.
- Benejam, P. (2014). *Quina educació volem?* Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Bowen, J. (1985). *Historia de la Educación occidental* (3 vols). Barcelona: Herder.
- Brottman, M. (2018). *Contra la lectura*. Barcelona: Blackie Books.
- Carr, W. (2002). *Una teoría de la educación*. Madrid: Morata.
- Codina, M. T. (2008). *Educación en tiempos difíciles. Escuela Talitha, 1956-1974*. Vic: Eumo.
- Cuesta, P. (1994). *La escuela en la reestructuración de la sociedad española*. Madrid: Siglo XXI.
- De Pagès, E. (2011). *La generació google. De l'educació permissiva a una escola serena*. Lleida: Pagès.
- Debesse, M. i Mialaret, G. (1973). *Historia de la pedagogía*. Barcelona: Oikos-Tau.
- Drouin-Hans, A.-M. (2008). *Relativisme et éducation*. París: L'Harmattan.
- Duch, L. (1997). *La educación y la crisis de la modernidad*. Barcelona: Paidós.
- Escolano, A. (1985). *Historia de la educación*. Madrid: Anaya.
- Ladjali, C. (2014). *Ma bibliothèque. Lire, écrire, transmettre*. París: Seuil.
- Llavadot, L. i Riba, J. (2012). *Filosofías postmetafísicas. 20 años de filosofía francesa contemporánea*. Barcelona: UOC.
- Luzuriaga, L. (1981). *Historia de la educación y la pedagogía*. Buenos Aires: Losada.
- Meirieu, P. (1998). *Frankenstein educador*. Barcelona: Laertes.
- Id. (2009). *Pedagogía: el deure de resistir*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Monés, J. (1978). *El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1833-1938)*. Barcelona: La Magrana.
- Montessori, M. (1984). *La descoberta de l'infant*. Vic: Eumo.

- Nussbaum, M. C. (2005). *El cultivo de la humanidad*. Barcelona: Paidós.
- Pagès, A. (2011). *Temps de transmissió. Les seves vicissituds avui*. Lleida: Pagès.
- Id. (2018). *Cenar con Diotima. Filosofía y feminidad*. Barcelona: Herder.
- Poch, C. (2003). *La muerte y el duelo en el contexto educativo. Reflexiones, testimonios y actividades*. Barcelona: Paidós.
- Rabazas, T. (2015). *El conocimiento teórico de la educación en España. Evolución y consolidación*. Madrid: Síntesis.
- Rancièrè, J. (2003). *El maestro ignorante*. Barcelona: Laertes.
- Santoni, A. (1981). *Historia social de la educación*. Barcelona: Reforma de la Escuela.
- Sensat, R. (1996). *Vers l'escola nova*. Vic: Eumo.
- Solà, R. (2003). *L'escola Ton i Guida: quan la pedagogia activa va anar al suburbi (Barcelona 1962-1994)*. Barcelona: Edicions 62.
- Soler, J. (2015). *Vint mestres i pedagogues catalanes del segle XX. Un segle de renovació pedagògica a Catalunya*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Sotos, M. (2016). *Maria Antònia Canals i Tolosa. Renovación pedagógica y didáctica de las matemáticas*. Barcelona: Octaedro.
- Steiner, G. (2004). *Lecciones de los maestros*. Madrid: Siruela.
- Steiner, G. i Ladjali, C. (2005). *Elogio de la transmisión. Maestro y alumno*. Madrid: Siruela.
- Van Manen, M. (1998). *El tacto en la enseñanza. Hacia una pedagogía de la sensibilidad*. Barcelona: Paidós.
- Id. (2004). *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona: Paidós.

WEBGRAFIA

- <https://blogs.iec.cat/she/>
<https://she.iec.cat>
http://www.inrp.fr/she/histed_accueil.htm
<http://www.sc.ehu.es/sfwsedhe>